

LIETUVOS BANKAS

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2014 m. III ketvirtis

ISSN 2335-8211 (ONLINE)

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2014

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

VEIKLOS VYKDYMAS

2014 m. trečiąjį ketvirtį buvo suteiktos 3 naujos licencijos vykdyti mokėjimo paslaugų teikimo veiklą:

- Mokėjimo įstaigos licencija, suteikianti teisę teikti Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo (toliau – Mokėjimų įstatymas) 5 straipsnio 5 ir 6 punktuose nurodytas mokėjimo paslaugas – mokėjimo priemonių išdavimą ir (arba) priėmimą bei pinigų perlaidas, suteikta UAB „Alternative Payments“. Bendrovė ketina suteikti galimybę Lietuvoje ir Europos Sąjungos valstybėse narėse veikiantiems juridiniams asmenims, prekiaujantiems internete, priimti vartotojų atsiskaitymus už parduodamas prekes ir paslaugas, naudojant banko sąskaitą.

- Mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencija, suteikianti teisę teikti Mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 6 punkte nurodytą mokėjimo paslaugą – pinigų perlaidas, suteikta UAB „Tavo pastogė“. Bendrovė savo administruojamų daugiabučių namų gyventojams sudaro galimybę vienu mokėjimu, atliekamu bendrovės kasoje, atsiskaityti už komunalines paslaugas.

- Mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencija, suteikianti teisę teikti Mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 6 punkte nurodytą mokėjimo paslaugą – pinigų perlaidas, taip pat suteikta UAB „Panevėžio būstas“. Bendrovė teiks vietinės rinkliavos už naudojimąsi mokamomis automobilių stovėjimo vietomis Panevėžio mieste iš transporto priemonių valdytojų (vairuotojų) rinkimo ir administravimo paslaugas.

2014 m. spalio 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąrašė buvo užregistruotos 36 mokėjimo įstaigos. Iš jų 24 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvos Respublikoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse (šia teise pasinaudojo 2 mokėjimo įstaigos: „TT Express“, UAB, ir UAB „WoraPay“), 12 – ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvos Respublikoje ir nustatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 1 mln. Lt per mėnesį. Pažymėtina, kad iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų 29 mokėjimo įstaigos turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti vienintelę mokėjimo paslaugą – pinigų perlaidas.

Mokėjimo įstaiga UAB „Virtualių paslaugų operatorius“ per 2014 m. trečiąjį ketvirtį papildė savo tarpininkų sąrašą 3 naujais tarpininkais, vykdančiais pinigų perlaidas mokėjimo įstaigos vardu.

Mokėjimo įstaigos per 2014 m. devynis mėnesius iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos gavo 52,5 mln. Lt pajamų. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, šios pajamos padidėjo 2,5 mln. Lt, tačiau, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, jų dalis buvo nedidelė ir sudarė tik 4,1 proc. visų pajamų. Tam įtaką darė daugumos mokėjimo įstaigų (ypač mobiliojo tinklo operatorių) vykdomos veiklos modelis, kai didžioji pajamų dalis gaunama vykdant ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugos yra tik papildoma veikla.

Bendra per pastaruosius 12 mėn. atliktų mokėjimo operacijų apyvarta viršijo 6,7 mlrd. Lt. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji sumažėjo 119 mln. Lt, arba 1,7 proc. Mokėjimo operacijų apyvartos kritimą per pastaruosius 12 mėn. nulėmė sumažėjusi 15 mokėjimo įstaigų veiklos apimtis. 5 mokėjimo įstaigos veiklos dar nepradėjo vykdyti.

2014 m. spalio 1 d., kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, mokėjimo įstaigų, gavusių pajamų vien tik arba daugiau nei 90 proc. visų pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos, skaičius tebebuvo gana pastovus (per pastaruosius metus svyravo nuo 8 iki 10), nors bendras mokėjimo įstaigų skaičius, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, ir padidėjo nuo 30 iki 36. Tai rodo, kad daugumai mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugos nebuvo vienintelė veiklos rūšis.

AB Lietuvos paštas, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, pagal suteiktą mokėjimo paslaugų apimtį per 2014 m. devynis mėnesius užėmė vis dar reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį. AB Lietuvos pašto pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos per 2014 m. devynis mėnesius sudarė 39 proc. visų mokėjimo įstaigų pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos.

Šios bendrovės per pastaruosius 12 mėn. atlikta mokėjimo operacijų apyvarta sudarė 43 proc. visų mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, jos pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos dalis sumažėjo 4 proc. p., nors atliktų mokėjimo operacijų apyvartos dalis nesikeitė.

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykde Lietuvos Respublikos Mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – Įstatyme) nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų ar iš kito mokėjimo paslaugų teikėjo gautų lėšų apsaugos reikalavimą: šias lėšas atskyrė nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra mokėjimo paslaugų vartotojai, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 8 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2014 m. spalio 1 d. visos mokėjimo įstaigos vykde Įstatyme nustatytą minimalaus nuosavo kapitalo reikalavimą. 1 mokėjimo įstaiga nevykdė nuosavo kapitalo reikalavimo, t. y. jos nuosavo kapitalo poreikis viršijo nuosavo kapitalo dydį. Mokėjimo įstaiga pateikė išsamią informaciją apie planuojamus veiksmus pažeidimui pašalinti.

2014 m. spalio 1 d. duomenimis, bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 144 mln. Lt. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintą mokėjimo įstaigos pasirinktą metodą) minėtą datą sudarė 8,6 mln. Lt. Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, 11 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis, kaip ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį, neviršijo minimalaus Įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. eurų). Pažymėtina, kad iš 23 mokėjimo įstaigų, kurioms privaloma vykdyti nuosavo kapitalo reikalavimą, 20, apskaičiuodamos nuosavo kapitalo poreikį, taikė B metodą, pagrįstą pastarųjų 12 mėn. mokėjimo operacijų sumos vidurkiu, 2 – C metodą, pagrįstą mokėjimo paslaugų pajamomis ir išlaidomis, ir 1 – A metodą, pagrįstą mokėjimo įstaigos pastoviosiomis pridėtinėmis išlaidomis.